

Arkivsaksnr: 2014/2296-3

Sakshandsamar: Kristine Sørлие

Dato: 06.11.2014

Utval	Utvalssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Reinheimen	36/14	27.11.2014

Reinheimen nasjonalpark - Dispensasjon - 2014 - Oppføring av gjeterhytte i Børrebotnen - Ulvådalen Sausankelag

Forvaltar si innstilling

Med heimel i verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark § 3 pkt. 1.3 bokstav c) og forvaltningsplan for Reinheimen, får Ulvådalen sausankelag løyve til byggje gjeterhytte på vestsida av Børrebottelva og T-merka stig, innafor Børrebotthøgda. Gjeterhytta skal brukast i samband med tilsyn av beitedyr i området.

Vilkår:

1. Arealet på gjeterhytta skal ikkje overstige 15 m².
2. Gjeterhytta skal ha ei form, farge og fasade som gjer at ho er til minst mogeleg sjenanse i landskapet.
3. Gjeterhytta skal plasserast på vestsida av Børrebottelva og T-merka stig til Tjønnebu, innafor Børrebotthøgda, i området nær tidlegare teltplass. Nøyaktig plassering skal avklarast i felt.
4. Ulvådalen sausakelag er ansvarlege for vedlikehald og drift av gjeterhytta.
5. Etter bygging skal eventuelle bygningsmaterial som er til overs ryddast og transporterast bort frå området.
6. Forvaltningsstyresmakta kan påleggje Ulvådalen Sausankelag om å fjerne gjeterbua dersom plassering og bruk fører til ulempe for verneverdiane i området.
7. Dersom drifta til Ulvådalen Sausankelag vert avvikla/lagt om, og det ikkje lenger er behov for gjeting skal Ulvådalen Sausankelag demontere og fjerne gjeterhytta frå området.

Ulvådalen Sausankelag må skaffe nødvendige løyve frå Rauma kommune og grunneigar før bygging.

Det må og søkjast om dispensasjon til evt motorisert transport av byggjematerial/hytte.

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Reinheimen - 27.11.2014

Forslag i møte om endring i fyrste avsnitt i innstilling og pkt. 1 i vilkår:

«Med heimel i verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark § 3 pkt. 1.3 bokstav c) og forvaltningsplan for Reinheimen, får Ulvådalen sausankelag løyve til byggje gjeterhytte på

vestsida av Børrebottelva og T-merka stig, innafor Børrebotthøgda. Gjetarhytta skal berre brukast i samband med tilsyn av beitedyr i området.»

«Vilkår:

8. Arealet på gjetarhytta skal ikkje overstige 15 m² utvendige mål.»

Endringsforslaget samrøystes vedteke.

Vedtak

Med heimel i verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark § 3 pkt. 1.3 bokstav c) og forvaltningsplan for Reinheimen, får Ulvådalen sausankelag løyve til byggje gjetarhytte på vestsida av Børrebottelva og T-merka stig, innafor Børrebotthøgda. Gjetarhytta skal berre brukast i samband med tilsyn av beitedyr i området.

Vilkår:

9. Arealet på gjetarhytta skal ikkje overstige 15 m² utvendige mål.
10. Gjetarhytta skal ha ei form, farge og fasade som gjer at ho er til minst mogeleg sjenanse i landskapet.
11. Gjetarhytta skal plasserast på vestsida av Børrebottelva og T-merka stig til Tjønnebu, innafor Børrebotthøgda, i området nær tidlegare teltplass. Nøyaktig plassering skal avklarast i felt.
12. Ulvådalen sausankelag er ansvarlege for vedlikehald og drift av gjetarhytta.
13. Etter bygging skal eventuelle bygningsmaterial som er til overs ryddast og transporterast bort frå området.
14. Forvaltningsstyresmakta kan påleggje Ulvådalen Sausankelag om å fjerne gjetarbua dersom plassering og bruk fører til ulempe for verneverdiane i området.
15. Dersom drifta til Ulvådalen Sausankelag vert avvikla/lagt om, og det ikkje lenger er behov for gjeting skal Ulvådalen Sausankelag demontere og fjerne gjetarhytta frå området.

Ulvådalen Sausankelag må skaffe nødvendige løyve frå Rauma kommune og grunneigar før bygging.

Det må og søkjast om dispensasjon til evt motorisert transport av byggjematerial/hytte.

Saksopplysningar

Dokument i saka

- Søknad frå Ulvådalen Sausankelag v/leiar Atle Bakken, 15.03.2014
- Kart med forslag til plassering

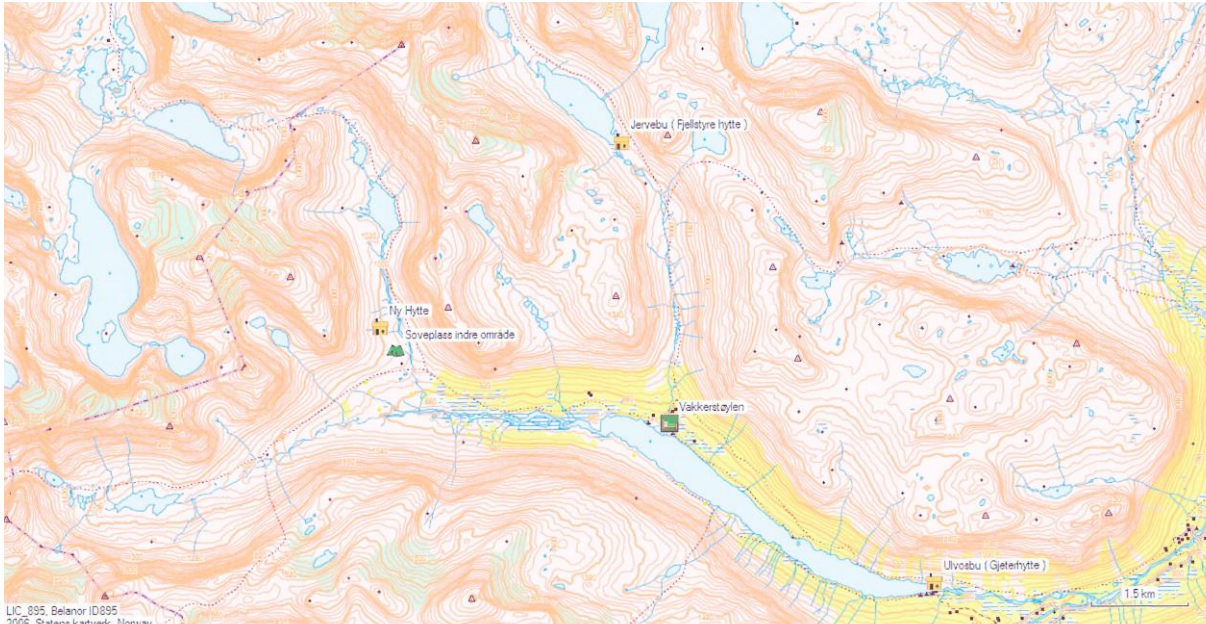
Søknaden

Ulvådalen Sausankelag v/leiar Atle Bakken søker om å sette opp ei gjetarbu mellom Ulvådalen og Børrebotnen i Reinheimen nasjonalpark. Hytta er i planlagt i storleik 14-15 m² og plasserast slik at den ikkje er til sjenanse av omsyn til terrenget. I søknaden skriv Atle Bakken at dersom Ulvådalen Sausankelag vert avvikla eller gjetarordninga vert vesentleg omlagd forpliktar søkjar seg til å demontere hytta.

Det står vidare i søknaden:

Ulvådalen sausankelag vart starta opp i 1979 og består av 13 medlemmar, med 2000-2500 sau som beitar i Reinheimen nasjonalpark. Sauane beitar i Ulvådalen i Rauma kommune. Sausankelaget har frå før ei gjetarhytte som ligg på grensa til nasjonalparken ved utløpet av Ulvådalsvatnet, sjå kart. I 1994 vart det meir plager med jerv i området, og tilsynet vart lagt om. Sidan 1998 har laget brukt vokterhund i tilsynsarbeidet, og patruljert 3 dagar i veka med overnatting i telt i den inste delen av beiteområdet.

I 2008 vart beiteområdet delt i to med ei patrulje i kvart område, med overnatting 3 dagar i veka. I området Litlehånddalen – Vakkerstølen – Storseila – Grøndalen leiger sausankelaget Jervebu (sjå kart) til hundeføraren. Det andre området Trollstølen – Børrebotn – Halsholet – Grøndalen er overnattinga i telt (sjå kart) minst 3 dagar i veka, frå 1.juli til 1.september. I søknaden skriv Atle at det ikkje har vore problemfritt med overnatting i telt av omsyn til vind, regn og behov for tørkeplass for klede og utstyr. Det er og vanskeleg å få folk til å gjennomføre tilsynsoppdrag utan tilgang på overnatting i tett hus.

Søknaden vert vurdert i samsvar med:

1. Forskrift for Reinheimen nasjonalpark, 24.11.2006
2. Forvaltningsplan for Reinheimen, mars 2010.
3. Naturmangfaldlova, dagsett 19, juni 2009 nr.100.

Verneforskrift og verneformål og framlegg til forvaltningsplan

Omsynet til verneverdiane i området er vurdert, særleg i forhold til landskap, dyreliv og friluftsliv, jf. verneforskrifta for Reinheimen nasjonalpark § 2, og naturmangfaldlova §§ 1(Formål), 4 og 5 (forvaltningsmål for naturtypar, økosystem og artar) samt § 7(prinsipp for å ta offentleg avgjerd), jf. § § 8-12 (kunnskapsgrunnlaget og miljørettslege prinsipp).

Verneføremål § 2, Reinheimen nasjonalpark:

«*Formålet med Reinheimen nasjonalpark er å:*

- *ta vare på eit stort, samanhengande og villmarksprega fjellområde*
- *ta vare på eit høgfjellsøkosystem med eit eigenarta og variert biologisk mangfald*
- *ta vare på sentrale leveområde til villreinstammen i Ottadalen nord*
- *ta vare på eit viktig referanseområde for forskning med ein aust-vest gradient med stor variasjonsbreidde i høve til geologi, klima, vegetasjon og topografi*
- *ta vare på landskapsformer og særprega geologiske førekomstar*
- *ta vare på vassdragsnaturen i området*
- *verne om kulturminne*

Ålmenta skal ha tilgang til naturoppleving gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

Etter verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark, § 3, pkt. 1.3, bokstav c) kan forvaltningsstyresmakta gje løyve til «*oppføring av nødvendige bygningar i regi av beitelag til beitebruk og tilsyn.*»

Forvaltningsplan omtalar retningslinjer for **Fellesbuer til beitebruk og tilsyn** § 3, pkt 1.3, c), på s. 38: «*Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til oppføring av fellesbuer ved særleg behov i område med organisert beitebruk i regi av beitelag. Storleik og utforming skal vere tilpassa og avgrensa til det behovet som er knytt til beitebruken. Fellesbuer til beitebruk og tilsyn skal ikkje overstige eit samla areal 40 m² (BRA) etter Norsk Standard NS3940, inkl. eventuelle uthus.*»

Vurdering

Det er heimel i verneforskrifta for Reinheimen nasjonalpark til å gje løyve til å byggje gjetarbu i samband med tilsyn i område med særlege behov, der beitebruken er organisert i beite- og sankelag. Om eit løyve skal gjevast må vurderast i høve til om den konkrete søknaden gir grunnlag for å gje dispensasjon. Ulvådalen sausankelag er etter nasjonalparkforvaltaren si vurdering eit svert godt organisert og drive sausankelag, og har dokumentert eit reelt behov for ei gjetarbu inn mot Børrebotn, som erstatning for å bruke telt i tilsynsarbeidet.

Hovudføremålet til Reinheimen nasjonalpark er mellom anna å ta vare på eit stort samanhengande villmarksprega fjellområde utan tyngre inngrep. Det vil derfor vera ein høg terskel for å gje løyve til oppføring av nye bygg i nasjonalparken. Eit nytt bygg vil føre til at det definerte villmarkspreget i nasjonalparken vert redusert. På ei anna side er behovet for ei gjetarbu godt dokumentert av sausankelaget, og Atle Bakken skriv i søknaden at dei pliktar å fjerne bygget dersom sausankelaget/gjetarordninga vert avvika. Det er og eit hovudføremål å ta vare på eit høg fjellsøkossystem med eit eigenarta og variert biologisk mangfald i nasjonalparken. Dyr på beite er i så måte viktige for å hindre attgroing og tap av det biologiske mangfaldet, særleg ned mot fjelldalane og landskapsvernområda. Tradisjonelt har gardsdrifta i fjellbygdene vore avhengig av fjellet ved at beitedyra nyttar utmarksbeite.

I nasjonalparken er villrein ein nøkkelart som utnyttar vegetasjonsdekke. Området som tilsynsbua ønskast oppført, ligg i utkanten av kjerneområdet/heilårsbeite som villreinen brukar. På kart i forvaltningsplan er det markert trekkveg for villrein der Børrebotthøgda møter Ulvådalen og Grøndalen. I følgje SNO er det nesten ikkje villrein i dette konkrete området som kjem i konflikt med beite- og tilsynsarbeidet til sausankelaget.

Det er om lag 25 gjetarhyttar innafor verneområdet, som er knytt til organisert beitebruk. Oppføring av 2 gjetarbuar innafor Lordalen i 2014, etter klagebehandling i Miljødirektoratet med endeleg løyve, skapar presedens i andre saker i verneområdet med like store behov. Kunnskapsgrunnlaget jf. § 8 er tilstrekkeleg.

§11 Kostnadsdekking ved miljøforringelse og § 12 Miljøforsvarlege teknikkar er vurdert. Tiltakshavar må skaffe nødvendig løyve frå Rauma kommune for tiltaket, jf. plan- og bygningslova. Ny hytte skal nyttast i samband med tilsyn av beitedyr i området, og ha ein storleik og utsjåande som ikkje er generande i området. Hytta skal kunne byggast slik at den dersom forhold og føresetnader for beitebruk endrar seg, kan fjernast og fraktas ut av verneområdet. Av omsyn til miljøverdiar skal området etter bygging ryddast, og overflødig bygningsmaterieill skal fjernast frå området.

Ut i frå ei samla vurdering av dei fordelane og ulempene som oppføring av gjetarbua kan ha, finn nasjonalparkforvaltaren at behovet for ei gjetarbu er stort og viktig for å ivareta beitebruken i området der Ulvådalen sausankelag har beitedyr. Ulempene for verneverdiane i nasjonalparken er små i høve til fordelane ved oppføring av gjetarbua og tilrettelegging for beitebruken i området. Vilkåra for å få byggje gjetarbua hindrar eventuelle uheldige konsekvensar for verneverdiane i området.